

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 178. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го СЕРПНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY AND NEW YORK. THURSDAY, AUGUST 18, 1977 No. 178. VOL. LXXXIV.

ФЕСТИВАЛЬ „ГОМІН УКРАЇНИ” У ФІЛЯДЕЛЬФІ БУВ ЧЕРГОВИМ ТРІУМФОМ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Філядельфія (Мгр Іван Скопич) — В дні 5-го серпня 1977 відбувся у Філядельфії Фестиваль музики, співу й танцю „Гомін України”. Цю мистецьку імпрезу організував Філядельфійський Відділ Українського Конгресового Комітету Америки, головою якого є проф. д-р Петро Стерно. Окрема фестивалева Комісія під проводом проф. д-р Наталії Паузяк доложила багато старань і праці, щоб програма Фестивалю була на високому рівні.

Влаштування цього фестивалю стало можливим завдяки фінансовій субвенції Відділу Розваг при Міській управі Філядельфії, який також віддав до безплатної диспозиції приміщення амфітеатру „Робін Гуд” у Фермонт-парку, що вміщає понад 20 тисяч глядачів.

Програму виконали найкращі наші мистці: Марта Козольська-Мусійчук — сопрано з Нью-Йоркської Опери, Андрій Добрянський — бас-баритон з Метрополітарної Опери Нью-Йорк, Христина Петровська — знала у мистецькому світі піаністка-виртуоз, Тома Гриньків — не-

Окружний Комітет Відділів УНС Зах. Пеннсилвенії заповідає збори

Піттсбург, Па. — Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Піттсбургу і Західної Пеннсилвенії, в Управу якого входять Андрій Джула — голова і Дмитро Головатий — секретар, повідомляє, що в неділю, 28-го серпня ц.р. о год. 3-й по пол., тут у залі Піттсбург Гілтон — Гайтвей Центр, відбудуться організаційні збори, в яких зобов'язані взяти участь усі члени Окружного Комітету, конвенційні делегати та урядники таких Відділів УНС: 24, 41, 53, 56, 63, 91, 96, 109, 113, 120, 126, 132, 161, 264, 276, 296, 338 і 481. На порядку денного: Відкриття; звіт про діяльність організації; обговорення осінньої передконвенційної організаційної кампанії, метою якої є придбати до кінця року 3,000 нових членів; обговорення приготувань до 29-ої Конвенції, яка відбудеться в Піттсбурзі в травні 1978 року; різні; закриття нарад. У зборах візьмуть участь д-р Іван

Вандали понищили гроби і пам'ятники на українському цвинтарі у Вінніпегу

Вінніпег, Ман. — Група вандалів, під впливом наркотиків і алкоголю, як згадували поліцейські власті, знищили цілий ряд гробів і пам'ятників на цвинтарі Всіх Святих біля Вінніпегу, повідомив шерифенник „Торонто Сан” у виданні з 3-го серпня. Заподіяну шкоду поліцейські власті оцінюють на понад 200,000 дол. Вандалізм на цьому найбільшому (30 акрів землі) українському цвинтарі в Канаді викликав жаль і обурення серед українського населення цієї метрополії.

Помер популярний співак Елвіс Преслі

Менфіс, Теннессі. — У віторок, 16-го серпня, тут на 42-му році життя помер, правдоподібно на удар серця, популярний співак Елвіс Преслі, якого вважають одним з основоположників нового музичного жанру, т.зв. „рак-енд-рол”. Преслі вивисся на вершині американської популярної музики в останні 1950-их років, наспівавши ряд популярних пісень. І хоча з ро-

зрівняний акомпаньйор, хор „Прометей” з Філядельфії під управою Михайла Дябоги й при акомпанюванні Галі Мазурок — найкращий чоловічий хор у східних степах Америки, танцювальний ансамбль „Черемош” з Філядельфії — хореограф Дмитро Сороханюк. Оба мистецькі танцювальні ансамблі виступали зі своєю оркестрою.

Сцена прикрашена великим мистецьким написом з привітанням присутніх, обабіч — державні прапори: зораний американський і синьо-жовтий український. Понад написом тризуб у вінку — державний знак суверенної України.

Присутніх, біля 18 тисяч осіб, між ними Владика Василь Апостольський, Адміністратор Філядельфійської Архiepархії, отець митрат Степан Біляк, парох катедрального храму УАПЦ Америки, п. Теодор Джордан від Міської управи з співпрацівниками Департаменту Відпочинку, професори вищих шкіл Філядельфії, багато наших людей, що з околиць і сусіднього штату приїхали на Фестиваль. (Закінчення на ст. 4-й)

ДЖЕРАЛД ФОРД ПІДТРИМУЄ ДОГОВІР ВІДНОСНО ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ

Вейл, Кольорадо. — Колишній президент Джералд Форд у віторок, 16-го серпня, заявив, що ЗСА повинні підписати новий договір з Панамою щодо контролю та управління Панамським каналом і відносно його оборони в майбутньому, бо вважає, що цей договір вийде на користь Америки не тільки у зв'язках з Панамою, але й з усіма країнами Латинської Америки. Форд оприлюднив свою підтримку нового договору після того, як дізнався про його подробиці від Сола Ліночі, одного з провідників американської делегації під час переговорів з Панамою, та від ген. Джорджа Бровна, голови Об'єднаних Шестів Штабу. Новий договір є „важливим кроком вперед” — заявив Джералд Форд — додаючи, що хоча договір пропонує до 2000-го року передати контроль над каналом у руки Панами, то теж „запевняє інтереси ЗСА”, точніше, гарантує, що Америка дає відправити важливу роль в обороні каналу і що канал залишиться „нев-

тральним”, тобто доступним для кораблів усіх країн. Він зазначив, що договір віддзеркалює напрямки, які виготовив же його уряд, і заклав Сенат ратифікувати цей договір.

Того самого дня колишній державний секретар Генрі Кіссінджер, після наради з Елсвортом Банкером, ще одним провідником американської делегації під час переговорів, як теж ген. Дейвідом Джовіном, шефом штабу військового лутства, також заявив свою підтримку для нового договору щодо Панамського каналу.

Президент Джиммі Картер, кінцеве старався здобути підтримку Форда і Кіссінджера, бо консервативні сенатори обох партій, як теж такі політичні діячі, як колишній каліфорнійський губернатор Рональд Ріген, почали широкакресну кампанію проти ратифікації цього договору. Згідно з Конституцією ЗСА, для ратифікації будь-якого міжнародного договору треба згоди двох третей сенаторів.

Суддя Френк Джонсон з Алябами буде новим директором Еф-Бі-Ай

Вашінгтон. — Речники Білого Дому у віторок, 16-го серпня, подали до відома, що президент Джиммі Картер у близькій консультації з генеральним прокурором ЗСА Гріффіном Беллом рішив найменувати 58-річного суддю Френка М. Джонсона мол., республіканця з Алябами, на пост директора Федерального Бюро Інвестицій (Еф-Бі-Ай). Якщо Сенат затвердить номінацію Джонсона, то він перейме цей пост від дотеперішнього директора Клеренса Келлі і стане третім з черги директором цієї розвідної агенції. Першим довголітнім директором був Едгар Джей Гувер.

Суддя Джонсон став відомий американському загалові ще в середині 1950-их років, коли видав ряд рішень щодо рівноправності всіх громадян ЗСА, зокрема визнавши неконституційними різні закони, які спри-

Суддя Френк Джонсон

яли сегрегації рас. Найменування Френка Джонсона на пост директора Еф-Бі-Ай заскочило багатьох політиків і коментаторів, бо його прізвище не було між тими, які перекладали під розгляд президентів Картерів спеціальна комісія.

Конгресмен Кач про оборону людських прав, Нью-Йорк і „український давнтавн”

Асторія, Н. Й. — У своєму першому виступі перед українцями в Асторії, конгресмен Едвард Кач, один із п'ятих кандидатів на посади Нью-Йорку, говорив про акції в обороні людських прав в Україні, етнічність та про проблеми Нью-Йорку. Зустріч з конгресменом Качом, яку організував Українсько-Американський Комітет для політичної акції і місцевий відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України, відбулася в неділю, 14-го серпня, в залі СУМА.

Конгресмен Кач, знайомий українцям з його виступів в обороні українських дисидентів, говорив насамперед про три резолюції, які він недавно вніс в Конгрес в обороні М. Руденка, О. Тихого, В. Мороза і Ю. Шухевича. Він похвалив Українську громаду за її віддану активність в обороні людських і національних прав України. Від додає, що завдяки цій активності ім'я Валентина Мороза стало сьогодні загальновідоме не тільки в Конгресі ЗСА, але і в цілому світі.

Конг. Кач підкреслює, що він є проти тоталітарних урядів, як лівого, так і правого напрямів, та обіцяє, що він буде підтримувати українські змагання до незалежності.

Нью-Йоркський законодавець підтвердив конче-

Конгресмен Едвард І. Кач

ність етнічності для людини і міста, заявив, що він є проти будь-яких урядових проєктів, які знищують б етнічній дільниці міста. Навпаки, він побільшив би поліцейний штаб в таких етнічних дільницях як „Український давнтавн”, щоб вони були безпечніші.

Конгресмен Кач запевнив, що коли він буде обраний на посади, тоді він постарався переорганізувати шкільну систему і повернути до міста індустріальні та комерційні фірми, які покинули Нью-Йорк.

Черговий виступ конг. Кача перед українцями Нью-Йорку відбувся у віторок, 23-го серпня ц.р., о 8-й вечора в охолодженій залі ОУВФронт при 136 Друга свеню в Мангеттені.

БРЕЖНЄВ ОЦІНЮЄ „ПОЗИТИВНО” ПОЛІТИКУ КАРТЕРА ЩОДО СОВЕТСЬКО- АМЕРИКАНСЬКИХ НЕПОРОЗУМІНЬ

Москва. — Виступаючи на привітальному обіді в честь президента Югославії Тіта, генеральний секретар ЦК КПРС і голова Президії Верховної Ради СРСР Леонід Брежнєв зайняв становище до раніше виголошеної президентом Джиммі Картером промови в Чарлестоні, Південна Кароліна, про американсько-советські відносини, кажучи, що Советський Союз позитивно оцінює останні старання президента Картера поліпшити советсько-американські відносини і приобіцяв, що СРСР позитивно оцінюватиме усі практичні заходи для розв'язки теперішніх непорозумінь. Помімо того, що Брежнєв говорив у злагідночому тоні, це не перешкодило йому критикувати Вашингтон за відхилення спеціальних фондів для розвитку і удосконалення неутронної бомби, яка свого часу викликала велике поденерування в СРСР. Однак останній виступ Брежнєва політичні спостерігачі і кореспонденти оцінюють як позитивний зворот на сторону ЗСА від часу погіршення американсько-советських відносин від часу перебрання влади президентом Картером і його виступу в обороні людських прав, в тому числі в обороні людини в Советському Союзі й інших комуністичних країнах. Цитуючи слова Брежнєва, советська урядова пресова агенція ТАСС стверджує, що Брежнєв, порівнюючи раніші потягнення ЗСА, бачить доброзичливість у словесах президента Картера, який вважає, що погані американсько-советські відносини можуть пошкодити загальній світовій ситуації і тому треба шукати шляхів для їхньої розв'язки. Перебюваючи на відпочинку, Брежнєв не мав нагоди зайняти становища до промови американського Президента, а візита югослав-

ського президента Тіта була догідною хвилиною не тільки привітати закордонного гостя, але також зайняти становище до інших світових проблем. З виступу Брежнєва виглядало, що підписання договору про скорочення стратегічної зброї все ще стоїть на першому місці в Кремлі, хоч інші справи, — людські права, практичне застосування літаючої ракети і контролюєрній невтронна бомба дуже турбують кремлівських стратегів. Брежнєв вертався до цих справ кількаразово у своїй промові, кажучи, що „ворожа пропаганда, ведена проти соціалістичних країн, використовує справу людських прав, як свого роду чимову заслону для ще однієї рунди перегонів в „збронні”.

Головною темою промови Брежнєва були однак справи обопільних інтересів Советського Союзу і Югославії. Це сталося мовля, тому, що президент Тіто веде невтральну політику, базовану на пошануванні принципів незалежності і рівноправності. Відповідаючи Брежнєву, Тіто ще раз пригадав советським верховодам філософію партійної автономії, заявляючи, що „наша співпраця базується на принципах незалежності, самостійності і рівноправності та не вмішування в інтереси одні одних”. З Москви Тіто має намір відлетіти до Північної Кореї і Китайської Народної Республіки.

Білий Дім покищо здержався від коментування промови Брежнєва, хоч високі урядові Державного департаменту не скривали відволонання замітками советського верховоду. Деякі речники Білого Дому однак висловили думку, що промова Брежнєва містить в собі також негативні нотки і коментарі про американську закордонну політику.

Втеча нацистського злочинця ускладнила відносини між Німеччиною і Італією

Бонн, Німеччина. — Втеча з військового шпиталю в Італії колишнього нацистського злочинця, 70-річного Герберта Каплера, який відбував досмертну в'язничну кару, сильно погіршила німецько-італійські відносини і викликала деякі вкисливі коментарі в німецькій й італійській пресі. Також зустріч між канцлером Західної Німеччини Гельмудом Шмідтом і прем'єром Італії Гіліо Андреотті, яка мала відбутися незадовго, покинула в розладі. Втекти нацистському злочинцеві, який, згідно з італійськими кримінальними актами відповідальний за вбивство 335 італійців в 1944 р., допомогла теперішня дружина Каплера, яка зуміла перекласти чоловіка через кордон і вивести його з хороненого озброєного сторожею шпиталю.

Пластунки вшановують жінок-політ'язнів

(О.К.). — В суботу, 13-го серпня ц.р., закінчився у Гантері, Н.Й. двотижневий міжрайонний вишкіл провідниць таборів юначок „Школа Булавних”. Вишкіл відбувся, як кожного року, на посілости п. Т. Кулика і в ньому взяло участь 16 пластунів з Канади й ЗСА під проводом командантки ст. пл. Хресті Одайник та п'ятиох інструкторок із ку-

тунки із „Школи Булавних” перевели свій табір-вишкіл під знаком пошани й подяки для цих українських жінок.

Захоплені поезіями, поміщеннями у збірці, а зокрема оптимізмом віршів поетеси Ірини Сенік, пластунки назвали свій табір „У дзвіниці мого серця” та цей вірш, до якого склали музику талановита учасниця табору ст. пл. Марта Кушнір, став улюбленою таборовою пісню. Пластунки використали також одну із вишивок-закладок до книжки, поміщену у книжці, на свою таборову відзнаку.

В СРСР ЗАКОННІСТЬ ПОТОПТАНА, ЛЮДСЬКІ ПРАВА ПОРУШЕНІ — ПИШЕ КВЕЦЬКО

Нью-Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Український політичний в'язень Дмитро Квецько, який останню звертався до Президії Верховної Ради СРСР з протестом проти жорстокого присуду, а теж виступав в обороні академіка Захарова, написав звернення у своїй справі також до міжнародної організації юристів, яке поширене в самвидаві і яке тут передаємо в цілості.

Міжнародній організації юристів-демократів від незаконно репресованого політ'язня Дмитра Квецька

ЗВЕРНЕННЯ

Мені, необізаному в юридичних тонкостях трудно писати, а зокрема доводити щось у таких справах як соціалістична законність, правопорядок і т.п. Але є речі загально зрозумілі, є факти очевидні. Їх зрозуміти може кожний. Дійсність радянського судилища через свою нелюдність, жорстокість, сваволу і незаконність настільки потворна, що мовчати про неї просто не можна. Це був би злочин.

Возьміть, наприклад, мене. В 1976 році Верховний суд УРСР засудив мене як „зрадника батьківщини” за участь у виданні журналу „Воля і батьківщина”. До цього нелегального самвидавного журналу я писав критичні статті, які друкував Зиновій Красівський. В них я висловив свої погляди на різні питання життя в СРСР, піддав критиці національну політику КПРС. Вилоні там думки, наведені аргументи, якого б радикального змісту вони не були, при нормальному порядку не могли б бути визнані злочинним, а що більше кваліфіковані як „зрада батьківщини”. Це були мої

погляди і переконання, які у своєму практичному з'ясуванні перетворилися в антирадянську агітацію і пропаганду, за яку радянська соціалістична законність переслідує згідно статтею 62, ч.1. Кримінального Кодексу УРСР. Так є в СРСР: в інших країнах, як мені відомо, за те, що людина пише в самвидаві, суд не карає. Тому, виходячи зі становища радянської судової практики, якщо б суд судив мене за статтею 62 КК УРСР, то з тим можна було б ще якось примиритися, виходячи з заложень: закон є законом, хоч він суперечить основним правам людини, грубо порушує їх. В такому випадку соціалістична законність була б збережена бездоганно і цілкомовно. Але, на жаль, суд безоглядно знехтував соціалістичну законність. Суд грубо порушив Кримінальний кодекс УРСР і інкримінував мені статтю 56, яка не має нічого спільного з моїм вчинком. В наслідок мого інакшедумання я одержав довічний вирок: 15 років позбавлення волі та 5 років тюрми і 10 років виправно-трудових таборів суворого режиму і конфіскацію майна. Суд не міг доказати мені наявності вини ні за однією з сімох точок обвинувачення статті 56, починаючи „переходом на сторону ворога” і кінчаючи „домовленням з метою захоплення влади”. Він загально сфабрикував справу за статтею 56, не зважаючи на цілковитий і очевидний брак дій, каральних статтею 56, і наявності таких, які підпадають під статтею 62 КК УРСР. Суд порушив Кримінальний кодекс, неправильно скваліфікував мою діяльність публіциста, перевищив за неї міру покарання.

Акт судової сваволі — не винімає в судовій (Закінчення на стор. 4-й)

Члени Вашінгтонського Комітету гельсінкських гарантій для України інформують пресу

Клівленд. — В понеділок, 8-го серпня, відбулася тут у залі Сіті Клуб пресова конференція, на якій члени Комітету Гельсінкських гарантій для України розповіли про діяльність Комітету в зв'язку з Београдською конференцією. Член Комітету, Уляна Мазуркевич, привітала журналістів і гостей та коротко подала історію співпраці між Київською групою опору сприяння і Вашінгтонським комітетом. Пані Мазуркевич пояснила, що обидві групи створилися спонтанно за ініціативою громадян України й Америки. Коротко після створення Київської групи почалися репресії і арешти. Виступ українців з Америки в Београді був одним з багатьох виступів, демонстрацій, листових кампаній тощо, які ведуть українці в цілому світі в обороні людських прав в Україні.

Наступний доповідач, Андрій Федінський, пояснив, що дипломатична і журналістична ізоляція України спричинює сучасний стан масових обстоїв, культурних, релігійних та національних репресій в Україні. Якщо світ мовчить про порушення людських прав в Україні, — бо неспіформований про них, — то советська влада може робити, що забажає. Виступ в Београді був для того, щоб звернути увагу світу на нелюдський і небезпечний стан в Україні.

Адам Міштал, який разом із Федінським був заарештований в Београді, подав докладний опис подій, що довели до арешту, та описав самий арешт. Міштал сказав, що

він, Федінський, кореспондент „Смолоскипу” Константин Гуйтан і Андрій Каркоць діяли легально і відкрито. Кореспондентка АБН, Галія Климух, співпрацювала з членами Вашінгтонської групи і „Смолоскипу” в підготові пресової конференції в Београді, — сказав Міштал. Вспереч мирного і відкритого способу виступу, Югославська поліція перевела обшук в кімнату, конфіскуючи документи та особисті записки Мішталі і видворила обох діячів за кордон.

Не дивлячись на арешти, пресова конференція в Београді відбулася. Андрій Каркоць описав в журналістах в Клівленді та розповів про брутальні способи югославської поліції зрівняти конференцію. Каркоць розповів також про свої виступи в Болгарії на конференції письменників, що відбулася на початку червня. Каркоць, закінчуючи свій виступ у Клівленді, пригадав пресу, що репресії в Україні продовжуються і що чотири члени Київської Гельсінкської групи нелегально заарештовані і тому акція оборони людських прав в Україні мусить продовжуватися.

Члени Клівлендської Ради Людських Прав, яку очолює д-р Богдан Футей, головний радник УНСоюзу, вклали багато праці для влаштування успішної пресової конференції. Обидва клівлендські щоденники помістили в першій частині газети статті про пресою конференцію, а телебачення того ж вечора подало докладний репортаж з фільмом конференції.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОУ 65¢ м.с. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На користь людства

Не зважаючи на те, що полет минулої п'ятниці американської "космічної таксі", яку названо "Ентерпрайз", тривав тільки п'ять з половиною хвилин, то що подію треба вважати переважним кроком в дальших дослідках космосу, а може і переломним осягом, бо цей полет може стати передвісником майбутніх польотів — по дорожці, про які досі можна було тільки читати у пригодницько-фантастичних романах і оповіданнях, чи бачити у фільмах.

"Космічні таксі" мають всі прикмети статі засобами майбутньої масової транспорзації в космосі. Вже тепер у "Ентерпрайзі" може подорожувати сім осіб і космічні науковці передбачають, що незабаром ці "таксі" перевозитимуть американських астронавтів і пасажирів до космічних лабораторій в орбіті Землі, як теж перевозитимуть велику кількість лабораторійного устаткування та інших інструментів, а відтак зможуть безпечно повертатися з пасажирями на Землю. Перевага "космічних таксі" над дотеперішніми космічними ракетами полягає в тому, що "таксі" — це зараз ракетний літак, бо вилітає в космос так як ракета, але, маючи крила, приземлюватиметься так, як осідати літаки, значить на летищах, а не на поверхні моря. Крім того, коли дотеперішні космічні кораблі-ракети можна було використовувати тільки для одного польоту, то ці "таксі" зможуть відбудувати біля 100 польотів у космос, заки їх треба буде ремонтувати. Значить, спосіб приземлення і факт, що "космічні таксі" можна повторно вживати, роблять ці "таксі" безпечнішими і більш економічними від дотеперішніх космічних кораблів-ракет.

Сенатор Беррі Голдвотер з Аризони, що є генералом резерву військового летунства, заявив після першого успішного польоту "Ентерпрайсу", що цей полет історичний, бо "відкриває шлях космос для користування людством". Існують всі підстави твердити, що оцінка Голдвотера цілком правильна.

Дотеперішні дослідки космосу, включно з Місяцем та іншими планетами, дали науковцям, зокрема американським, цінні інформації та знання, що їх використовують для розв'язок багатьох таємниць світу. Майбутні польоти "космічних таксі" напевно багатократно збільшать це знання, що вийде на користь цілого людства.

„Комуністичні суботники“

Проблемою невеличкої праці в Союзі радянських Союзів займався на протязі майже 60-річного існування СРСР різні дослідники і знавці східно-європейських справ, як також вихідці з комуністичної імперії, а останньо також дисиденти, зокрема Александр Солженіцин, академік Андрій Сахаров („Про країну і світ“) та інші. Сахаров у своїй аналітичній праці лігко і чітко виявив комплексні нікудишності радянської системи, зокрема у сільському господарстві, яке від часів насильної колективізації переживає постійну кризу і негативно впливає на інші галузі господарського життя імперії. Вправді, в книжці Сахарова немає невідомих речей, проте вони, як це буває в аналітичних працях науковців, зібрані і передані з великою логікою і тому легко сприймаються читачем. Він передусім стверджує, що в СРСР існує низький життєвий рівень і низька видаєність праці робітників, які, не маючи відповідної винагороди за свій труд, відмовляються виконувати паншину і де тільки можуть саботують державні роботи. Для підтвердження своїх висновків Сахаров наводить багато статистичних даних, які опрокидають державну пропаганду про щастя і радісне життя радянського громадянина та говорять про відсутність права на штрафи, дуже низькі пенсії, погані житлові та побутові умови, погане забезпечення населення харчовими продуктами, вічні черги, погані якості харчів, постійний брак м'яса, брак медикаментів і, вкінці, про ініційовані Компартією „добровільні дії праці“, в яких бере участь все працездатне населення Союзу, включаючи суди науковців, письменників, літературних критиків та інші професійні інтелектуальні верстви населення.

Праця А. Сахарова пригадується, коли переглядається радянська щоденна преса та натрапляється на пропагандистське вихвалювання проведеного недавно в СРСР „комуністичного суботника“, в якому, за даними тієї ж таки радянської преси, брало участь понад 150 мільйонів осіб і матеріальний прибуток з якої переходить мільярди рублів.

Що це таке „комуністичний суботник“ і для яких цілей його використовують комуністичні режимники? Цитуючи Леніна, „Радянська Україна“ свого часу у редакційній статті писала: „Комуністичні суботники мають велике історичне значення, бо вони показують нам свідомий і добровільний почин робітників у розвитку продуктивної праці, у переході до нової трудової дисципліни, у творенні соціалістичних умов господарювання і життя“. Так мовив Ленін. А вірні його послідовники, Брежнєв й навіть „наш“ Шербицький, про решту все самі дають: „щоб жалда з народних ініціатив не згасла, щоб кращий досвід партійної, господарської, громадської роботи поширювався обов'язково“.

Це — можна б сказати — для сліпого видно, що „комуністичний суботник“ це нова форма давньої паншини і видумана партією експлуатація не тільки робітників і селян, але всіх верств населення Союзу. Тільки назва інша, але кріпакський зміст той сам.

Впорядковано спадщину І. Кириака

Оттава (ОУПС) — Заходом окремого Комітету під головуванням пані Т. Лазарович з Едмонтона передано інвентаризацію й класифікацію каталогів української спадщини відомого українсько-канадського письменника, автора „Синів землі“ — Іллі Кириака. Передачі Комітетом Національного Архіву в Оттаві матеріали складаються з рукописів і перекладів, обширного листування, записок і віршів із преси тощо. Впорядкування архіву І. Кириака займалася пані Ольга Войченко в роках 1976-

1977 в Оттаві. Тепер робляться заходи, щоб опрацьований інвентар-каталог видати друком для використання користувачами, а теж і самим архівом, дослідникам життя і творчості Іллі Кириака.

Після передачі архівів Комітету Українців Канади (КУК), сенаторки О. Кисілевської, д-ра Б. Ю. Кисілевського, проф. Катерини Антонович, проф. Яр. Рудницького й ін. до Національного Архіву, колекція Іллі Кириака — це чергове важливе збагачення архівних фондів в Оттаві.

Софія Наумович

СОЦІО-ЛІНГВІСТИЧНИЙ КОНГРЕС

(1)

Спричинником моєї участі у „соціально-мовному“ Конгресі у Перліні був мій товариш з львівського університету, проф. Я. Рудницький. Приславши обіжню, він порадив мені вислати організаторам мою розвідку про „Українську мову у Франції“, яку зробила я на його ж семінарі в УВУ. Не надумуючись, я й вислала її і шойно діставши офіційне запрошення зі списком учасників, мене облетів страх: адже я ні соціолог, ні лінгвіст, а літературознавець, то що ж буде, коли мене „загачать“ як мовним криком такі славісти, як світової слави проф. Якобсон з Америки? Проте, привабивши й дешеві умови тижневого побуту в університетському „кампусі“ перемогли мої побоювання й я таки зважилася поїхати, сподіваючись в душі, що чейже „колега“ з Канади не дасть мені скромнітатися й „якоюсь то буде“.

Одинадцятигодинна дорога поїздом з Парижу на південь Франції притупила в мені почуття розчарування з приводу відсутності будь-якого українця, й навіть „запрограмованого“ Я. Рудницького. На щастя, „містер Якобсон“ виявився не тим страхопудом, що мене так налякав, але інший, з Тексасу, з милою, франкомовною дружиною. Я відійшла. Моєю сусідкою в „кампусі“ була професор Манчестерського університету, Маргеріт Гейк — так казала себе звати на запитання, чи її величати „мадам“ чи „малюазель“, — яка зразу збрехала мою невідомою товаришкою та добрим відомом авт., яким ми обіхали місто та його околиці. У нашому сусідстві був теж італійський соціолог Г. Брага, якого я зразу запитала, що він думає про „осталітні“ Р. Ватикана, а він детопно відповів, що це одна із форм традиційного „лянгажу“ (мовлення) з протинниками.

Та більше від учасників цікавила мене програма Конгресу, зокрема ж день мого виступу, якого я так боялася. Проте, на мого запитання до господаря, — проф. Бернардо з Перліні, я дістала дивну відповідь: завтра складемо спільно програму... Оце „завтра“ тягнулося довго й у відворотному порядку: спершу обговорювали програму каталонського „фольклорно-політичного“, як його назвали, свята, що мало відбутися в кінці тижня, а шойно потому прийшла на чергу програма конгресу, який названо скромно „семінаром“. І тут ми врешті зрозуміли, що ми не у Франції, а в... Каталонії. Ця дивна країна має чотири вітки свого народу — у Франції, в Іспанії, в Майорі й на Балеарах (та ще і в Андорі!) та дві столиці: Барселону й Перлінію. Ще дали ми почути, що не

(Продовження буде)

О. ОЛЬЖИЧ У МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

(Подав І. Д.)

Заходом Об'єднання українських Студентів і Академічних Товариств „Зарево“ відбулася в Лігйтоні, Па., 3-го липня 1977 р. наукова конференція присвячена Олегові Кандибі-Ольжичеві. Відкрив її вступним словом голова „Зарева“ Віра Дорожницька. Відтак 5 сестер Михайлюківних: Ульяна, Оля, Маріяна, Оксана й Марта виконали з доброю якістю монтаж поезій О. Ольжича. Вони виступали поодиноко, а в деяких місцях спільно, для підкреслення деяких моментів-домінант. Ця унікальна „п'ятка“ була нагороджена довготривалими оплесками численної, добірної публіки.

Перша доповідкач д-р Наталія Пазунах, прочитала доповідь на тему: „До питання тематики поезії О. Ольжича“. Вона сказала м. ін.: „Кількість поетичний довір Ольжича невеликий, три збірки поезій: „Рінь“ (1935), „Вежі“ (1940) і „Під-

ТУРЕЦЬКІ „КАПІТАЛІСТИ“

(М. Л-ий) — Кореспондент і фотограф мавбурзького тижневика „Die Zeit“ гостювали десять днів у турецького робітника Ахмета Устюкеля, який вернувся з Західної Німеччини, де працював як шахтар у копалині. Вони дали дуже обширний допис про свої враження. Подасмо в знайомому скороченні.

Ахмет працював 1.000 ярдів під землею в Обергавені (Руріци). Той підприємчий працьовитий селянин вернувся своїм власним авто „фольксваген“ з жінкою і трьома дітьми. Як виїжджав до Західної Німеччини, було йому 25 літ. Поставив усе на карту, вибираючись у чужі сторони, щоб шукати щастя, а взяв із собою всього дві хустинки, кусень лугового мила та три фунти козячого сиру в новій картоновій валізці. Це перший раз їхав він залізницею, замість на ослі. Вперше у своїй робітничій спальні, де жив з трьома робітниками, світив і гасив електричне світло, замість нафтової лампи. І перший раз бачив на вулиці жінок без хустин на головах, лежкі в таких коротеньких спідничках, що видно було коліна.

П'ять років працював у світі, який здавався йому раєм, але в якому мусів відвертись всьому, крім найнеобхідніших речей. „Мені не треба масла, лише праці“, — говорив він. Шадив кожний цент для кращого життя, як вернувся до рідного села в Анатолії. Взяв був чотири тижні відпустки, щоб привезти до Німеччини жінку Зегру і сімлітнього сина. Зегра дома пасла кози, а кругом не був гарний світ; в Обергавені у двокімнатному мешканні почувався, наче у клітці; й в Німеччині не було вийти з хати самій, лише разом з чоловіком. Пізніше одержала акордову працю, яку виконувала п'ять років. Обсяг заощадилі 12.500 доларів і трактор, який Ахмет купив був під час відпустки. Коли з родинно вернувся до своїх двадцятьох кіз і свого кам'янистого поля звичайним великим уверх напаківаним „Фольксвагеном“, сусіди задивувалися.

Щоб відсвяткувати щасливий поворот, Ахмет їздив три дні й чотири ночі, зупиняючись лише, щоб долати бензини та щоб п'ять разів денно навколівши відмовляли молитву з таким зверненням на схід. Вся родина їла, спала, їдували на таблиці всілякі квадрати, трикутники й кола, які мали пояснити простий факт, що коли батько і мати різномовні, то й діти будуть або одномовні по сторони батька, чи матері, або ж двомовні, завдяки обидвом. Але ж бо це креслення мало за мету надати доповіді „наукового“, як відночас „популярного“, вигляду!

дослідів ведених Гарвардським університетом, наукової праці в Італії та публікацій його археологічних студій. Та вибрав він інші вартості в житті: великий національний ідеал української державності, працю в рядах ОУН як керівник Культурної Референтури, як один із ідеологів українського націоналізму. Перша збірка поезій „Рінь“ — це було нове слово мислителя поета: глибина думки, шліфованість форми, лаконізм вислову — до останніх меж. Для поета звичайна рінь, пішнина космосу, не були мертвою матерією. Вони були свідком ставання й вивершування нових форм.

„Де шлях у жовті врізується стіни
І уриває над закритом
стремить,
Наш погляд, неуважливий
намає,
Затримув же жорсткий
прошарок ріні.
Вона суха і сіра. Але вії
Примкнувши — і перед
каміням у піску —
І раптом чуєш силу вод
ручку
Та різкість вітру, що над
німи віє“.

В поезії з циклу „Камінь“ відкривається відважна сила і краса стихії:

ІВАН ВОЛОДИМИР КОБЗЯР

ВІД РЕДАКЦІЇ: В понеділок, 15-го серпня, блискавкою рознеслась вістка, що того ж дня в пополуудневих годинах трагічно загинув в автомобільному випадку св. п. Іван Володимир Кобзар, ініціатор і піонер розбудованого до одної з найбільш популярних тепер серед українців вакаційних осель „Українського Гантеру“, та власник названого в честь його дочки мотелю „Ксенія“, колишній неперевершений змагун українських футбольних дружин, людина хрустального характеру, великий джентелмен та приятель кожного. Вшановуючи його світлу пам'ять, передрукуюємо поміщену в квітні-травні 1962-го року в торонтському „Гомоні України“ статтю відомого також читачам „Свободи“ ред. О. Н.

Може, хто хоче, кидати на мене каменем, я — спортивний пропагандист із уродження (а донедавна ще й з уряду) мушу починати цей нарис антипропагандивним вигуком: яка марна, скороминуюча спортова слава!...Я пишу про одну з найбільших спортивних славі, яких видали західноукраїнські землі, — а починати треба таким же самим „гу із гу“, якби мова йшла про звичайного рядового паталаха. А колиш? — Хто в кінці двадцяти й на початку тридцятих років жив у Західній Україні й не знав назвища: Кобзар — той не мав права зватися інтелектуальним українським спортсменом. Коли, 1931 року, власник цього призвіща заміняв позицію правого лучника в львівській СТ „Україна“ й міжнародній репрезентації Львова за місце центрикова нападу ужгородської „Русі“, до нього вистачало адресувати листа телеграмним: „Володимир Кобзар, Закарпаття“ — всі, від поштового урядовця в кордонному Ужюку й до листоноші в Ужгороді, знали Кобзаря особисто. А, як 1934 року, зазнав зламання ноги, під ліжничню стояла, нетерпеливо лікарського звіту очікуючи, половина міста. Українці, поляки, жиди, чехи, словаки, мадяри обожнювали цього зрілого змагуна-джентелмена. Польські, чеські, мадярські і словацькі футбольні потуги пропонували йому ідеальні умови життя й міністральні платні за перехід до їхніх клубів. Проте Кобзар ні з одної пропозиції не скористав. Своєю спортовою кар'єрою відбудував у чотирьох українських клубах: „Україна“ — Львів (середина 20-их років — до 1931), „Русь“ — Ужгород (1931—1938), „Січ“ — Регенсбург (часи передміграції в таборах ДП, 1946—1949) й УСК — Нью Йорк (1949).

Старі футбольні бувальші будуть згадувати плечима: „Навіщо ОНО випише все це й депопуляризує популярного Кобзаря?...І я зовсім згідний з такою думкою, якщо мова про нас — старих. На жаль, нас стає щораз менше. А тим, яких, на щастя, щораз більше, такі треба казати, „хто є хто“.

Віршки з фільмів моїх зустрічей і співгрі з Кобзарем у львівській „Україні“: Вересень 1928, Львів:

„Незнаному воякові“ — це зображення життя і смерті юнака-революціонера. Вона багата в сенсній, як знаменний вияв вольовості: „захочеш і будеш“ або його девіз:

„Державна не твориться в будучині.
Державна будється нині.“

Остання збірка „Підзамча“ тиматично поєднує інтимне із запальним. Вона є незначенням, що Ольжич-поет жив повним духовним життям поряд Ольжича-воєнна-революціонера й ідеолога націоналізму. Віру в перемогу черпає поет у Творця:

„Господь багатий нас благословив
Дарми, що нікому не відійти:
Любов і творчість, ту-га і пори,
Відага і вогонь самопожертви!“

Поет молиться:
„Пошли мені, молюся,
дар один
В ім'я й прийняти му-же мухи
І в різні дні залізної ро-зплати
В шинелі сірій вмерти від гранати“.

(Закінчення на ст. 3-ій)

1929: „Світезь“, що в міжчасі авансувала до класу „А“ в першій грі за пункти збіта 6:1, Кобзар — два голи. Реванш 6:0, на Замарстиніві, — Кобзар п'ять голів. При третьому поєдинку поляки просять, при четвертому вмовляють Кобзаря не забивати більше. А після п'ятого — як скінчилися гра — якийсь божевільний кидається на героя дня з ножем. П'ятикратною грудами заслону ідейний український „дубіш“ і сам інкасує вістря ножа в плече (чи голову)...А потім тріумфом над тріумфами: чотирикратний чемпіон Польщі, „Погонь“ — Львів, на власному гриші здлясався невідомим ще рік тому у Львові українцями 2:6. Перша половина 2:0 — два феноменальні півніскови вляри Кобзаря, раз у правий, раз у лівий ріг. В обидвох випадках дефецива „Погоні“ брала Володю в „магель“ з боків, в обидвох випадках стрілець і два заложники, як грушкі, котилися по землі „тут“, а репрезентативний воротар Польщі, Альбанський „там“ — м'яч нездержно сидів у сітці...

1935, Ужгород, Карпатська Україна (тоді частина ЧСР): йдуть змагання „Русь“ — ЧСР, Ужгород, від яких у великій мірі

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. ОЛЬЖИЧ У МИНУЛОМУ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

освіту. Він визначив ідеї позиції Культурної Референтури як її керівника. Координатори цієї культури — націоналізм і героїчність. Він з'ясував нове розуміння мети, функції та методів організації культури: перою спадщини минулого, пізнання культурної дійсності на цілості простору українських земель, вартості визначення бачення культурного процесу. В історичній перспективі — духовність націоналізму — героїчного типу розкриває свої немірні культурно-творчі можливості — думав О. Ольжич. Він зорганізував апарат Культурної Референтури, об'єднав відповідні люди, розкриваючи референтури. Між співробітниками КР були: О. Стефанович, О. Лятушинський, М. Чирський, М. Мухин, П. Герасименко, І. Рощко-Ірлявський, Олена Теліга, М. Михалевич. За часів державності Карпатської України постав пересувний театр малих форм „Летюча Естрада“ під проводом А. Демодового. Ольжича, що пропонував героїчний націоналізм. Приготував до друку матеріал КР зніщив гестапо у Празі в 1942 р. Заснований ним при співучасті проф. Грановського Український Науковий Інститут в Америці видав перший збірник зі статтею О. Ольжича „Старша мальована кераміка в Галичині“, другий збірник, присвячений українській історії не побачив із-за вибуху Другої світової війни. КР поставала матеріал до української націоналістичної преси на культурні теми. В осені 1941р. О. Ольжич прибув до Києва, створив там Культурну Референтуру під керівництвом Олени Теліги, що очолювала Київську спілку українських письменників, редагувала літературний місячник „Літаври“. Однак, в лютому 1942р. гестапо звільнювало Київський осередок КР, розстрілявши Олену Телігу з її чоловіком Михайлом, І. Ірлявського, Ю. Ігнатка, В. Кобрини та інших. В 1942р. помер керівник театральних референтури КР, М. Чирський. В червні 1944р. згинув закатований у концтаборі в Саксен-гаузен, Олег Ольжич. Він склав свідоцтво своїм життям і смертю, що Україна для нього більша не тільки за мистецтво, науку, багатство і славу, але і за життя. Він писав: „Великі ідеї родяться живцем у муках, велика духовність може постати лише з напруженого змагання, що випробовує її силу. Культурна Референтура ПУН під керівництвом О. Ольжича, своїм словом і чином прокладала основи такої духовності, культури національної і героїчної. Д-р Марко Антонович прочитав доповідь „О. Ольжич і сучасність“. Ольжич відійшов від нас тому 33 роки, коли мав 37 років. Він був передовою постаттю за тих часів, коли теперішнє старше покоління було молодим. Він був співтворцем української дійсності, впливав на розвиток подій. Боротьба, що її одним з керівників був Ольжич, продовжується іншими методами. Боротьба за волю мусить мати своїх героїв, гідних наслідування. О. Ольжич був одним з найкращих представників свого покоління, одним з найвідоміших, найбільш наснажених і творчих. Він був і залишиться універсальною постаттю, з його думки і діл кожний може багато навчитися. Він завжди залишиться актуальним, свіжим, новочасним. Навіть пишучи на передісторичні теми, він умів схопити вічне, загальне, людське, універсальне. Актуальність і загальнолюдськість віршів його поглиблює ще рідкісний дар: уміння вживатися в інші епохи, вичарувати у своїй уяві красди далеких країн чи епох. Він умів переноситися і в майбутнє. Хоч героїчна доба активної боротьби минула, але все, створене Ольжичем, актуальне і тепер. Поезії Ольжича читають в Україні як заховану літературу, її відкриття можна стрінути в поезіях шестидесятників. Наказом часу є перевидати цю творчість Ольжича: поетичну, наукову, ідеологічну, його праці і статті на культурні теми. Це наш обов'язок не лише супроти патрона цієї оселі, де ми поставили його пам'ятник, але і супроти української громадськості, що має право від нас домагатися повного видання всіх творів Ольжича. Вкінці В. Дорожницька подякувала всім доповідачам, сестрам Михайлоїдним і слухачам. Між ними були вдова по Покійному, п. Калина, і син Олег. І. Д.

ІВАН ВОЛОДИМИР КОБЗЯР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

залежить, чи українська команда нарешті відв'яжеться від „дивізії“ й авансують до чесько-словацької державної професійної футбольної ліги. Який інший Кобзар став. Хід залишився ніби той сам, але сам гін на ворота не творить єдиної зброї провідника нападу „Русь“. Тепер він технік і тактик. Наслідок зламання ноги?.. Ні, хід гри показує, що при цьому темпі така треба більше вміти. Яка шкода, що рідний Львів і Галичина не бачать Кобзаря тепер!... ЧСК розложена 0:4, два голи робить син Срібної землі — Іотко Криж, два — син Галичини, Кобзар.

1943, Львів, грище б. Погоні (чи воно тепер?)... Олдбої „України“, майже в комплекті з 1929—30рр., перемогли „Трибуна“, з Богданів 1:0. Єдиного гола здобув 40-літній Лисик. На перерві ми в спомини поринаємо: те саме грище, ті самі трибуни, ніби ті самі ми. Нема тільки „Погоні“ й Польщі. Де поділися чотирнадцять років часу?... За декілька тижнів нова зустріч олдбоїв „України“. Я вийшов з перерваною рукою, як змагун нападу. Швидко б'є у лікті примушує мене зійти з грища. І Кобзар, підбитий сходом. Як два викинуті кусні старого заліза, сидимо на лінійно грища. Фініс? Кінеш старої „України“? — Ще довогні! За декілька тижнів я граю (зовсім випадково) на середині нападу Львова Б (Український Студентський Спортивний Клуб, скріплений двома змагунами „Гарбарні“ й двома „Трибуна“) проти Львова А (практично, СТ „Україна“) й, після ревелюційного 2:2 (Львів Б вів 2:0!) дістаю від д-ра Жарського рецензію: „...О. Н. був расовим провідником нападу й заграв надсподівано добре“... А Кобзар!... 1948, Мюнхен: Повторені фінальні змагання України — Польща й Україна — Литва, з цикло Олімпіади ДП. Вітаємося — розігруємося з тренером репрезентації України, Володимиром І. Кобзарем, перелічувемося, хто з нас старший виглядом. Насправді старший — сивий, а Кобзар тільки скроїні трішки припорошені сивиною має. Господи, скільки ми собі казали маємо, але коли й як — алге віт, Кобзар, свій любий клопіт з дружиною футболістів має!... Пропонує в часі змагань наговоритися. „Станемо вкупі ці десь під калиною збоку — згада“... Кобзар багатозначно поглянув на мене й нічого не відповів. А, за годину, я таку відповідь дістав, що мені в носі свиснуло. Попереду української репрезентації, що вбігала на грище, гордо пливала — як двадцять літ раніше — голова тренера і капітана України Кобзаря. Коли ж Володя потім тримав полякам два голи, я міг зреконструювати собі відповідь, яку мені тоді, без слів, дав був погляд Кобзаря: „На боці, поза грищем, може в час гри стояти такий 38-річний дід із діла-праділа як ти. 39-річний молодіш, як ось я, маюють у такий час ще дещо сказати... на гриші“...

бути. Ціле щастя, що Бог послав Володі жінку й дітей, які своєю працьовитістю дають йому хоч стільки поспати.

Давні знайомі Кобзаря, заїхавши вперше, до „Ксенії“, здивуються, побачивши напис на домі: „Іван В. Кобзар — „ріел істейт“, Поперше, чому „Іван В.“ — а не „Володимир Іван“? А, подруге, — відколи „ріел істейт“, чи „реальтор“? Отже, реальтор він не знав відколи, а Іваном Володимиром він завжди був у метриці. В краю чомусь кликали його всі Володимиром — тут, очевидно, „Іван (Джан), як популярніше, вернулося на своє законне місце, а „В.“ замовкло в такий же романтичний незрозуміти, як друге „Д“ в назвишій: Двайт Д. Айзенгауер.

До речі: давні знайомі Кобзаря знайдуть на „Кобзарівці“ більше причин, щоб здивуватися. Наприклад, генеалогічне дерево родини: тринадцятирічна внучка Кобзаря величає його трьохрічного сина вуйком (дядьком). І ніхто не може сказати, чи цей маленький Петрусь уже останим словом колишнього футболіста бомбардира — менше всіх це запевнення дасть вам сам Кобзар. Його засада віруючого християнина й футболіста: людина стріляє - а Бог кулі носить!...

Вас здивує звідки Кобзар за нещільні десяти років з нічого сплатив хату й побудував мотель на 6 „юнітів“, із тенісовим кортом, звідки бере гроші на розбудову модерного легашатарського мотелю з підземною купальнею і танцювальною залю, як з усім цим погодив студіювання на університеті виробництва штучних грибів, де набрав часу, енергії і засобів — разом з д-ром Макаревичем, д-ром С. Никифоровим і іншими — будувати гуцульського стилю церкву в Гантері й т. д. і т. д. Тільки для Кобзаря все це прості справи: все це роблять „енергіє кобзарівське“ — кобзарівські невичерпні енергії. Колишні вони перетворювалися на голі — тепер перетворюються в піонерське будівництво Кобзаря — підприємця й Кобзаря громаданина... писав О. Н. п'ятнадцять років тому про сьогодні так ненадійно вже покійного Івана Володимира Кобзаря.

Японія відзначила 32-гу річницю закінчення Другої світової війни

Токіо. — Японський імператор Гірогіто у понеділок, 15-го серпня, тобто, в 32-гу річницю закінчення Другої світової війни, під час спеціальної церемонії заявив, що він ще сьогодні відчуває „невимовний жаль“ за всім, які згинили під час цієї війни, додаючи, що склонує голову перед всіми жертвами, в той самий час молиться, щоб вічно існував світовий мир.

Минулого понеділка по цій Японії, яка в час Другої світової війни втратила понад 3 мільйони населення, відбувалися річні закінчення цієї війни. Японський прем'єр Такео Фукуда, який в той день перебував на офіційних відвідинах в Сінгапурі, заявив у спеціальному посланні, що Японія зобов'язалася „ніколи не старатися знову стати мілітарною потугою“.

Замість квітів на свіжу могилу нашої Дорогої Приятельки
бл. п. Марії Пасічник
складують 50.00 доларів
на Українській Науковій Інституту в Гарварді
д-р Роман і Ольга ГРАБ

Ділимося сумною вісткою, що 9-го серпня 1977 р.
в Варшаві, Польщі, відійшов у Вічність
на 82-му році життя і на 55-му році священства

бл. п. О. ПАВЛО ПУШКАРСЬКИЙ, ЧСВВ

довголітній парох української католицької церкви
Успення П.Д.М. Варшава, вул. Медола, ч. 16.
ПОХОРОН відбудеться 11-го серпня 1977 р. на парови
ському кладовищі — Брудно, в гробниці оо. Василіян.

В глибокому смутку:
МАРІЯ ІВАН ЖОВКІВСЬКА — сестра і швагер
АННА ПУШКАРСЬКА — братова
Дальша Родина в Польщі, Україні,
Англії, Канаді і ЗСА

Ділимося сумною вісткою,
що 15-го серпня 1977 року
відійшов від нас у Вічність,
наш Найдорожчий
ТАТО. ДІДО І ПРАДІД

бл. п. ІВАН ВОЛОДИМИР КОБЗЯР

Горем прибиті:
дочка — ЛЮБА з чоловіком ЛЕВКОМ
внуки:
ЮЛІЯНА з чоловіком ЮРИСМ
і сном МАРКОМ
МАРТА з чоловіком АНДРИСМ
і О.ІЯ

З глибоким смутком ділимося болучою вісткою з Приятелями та Знайомими,
що в понеділок, 15-го серпня 1977 року згинув трагічно в автомобільній катастрофі,
недалеко свого мотелю „Ксенія“ у Гантері, в горах Кетскіл,
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО, ПРАДІДУНЬО, БРАТ, ШВАГЕР І ВУЙКО

ІВАН ВОЛОДИМИР КОБЗЯР

народжений дня 18-го січня 1909 року у Львові.
Покійний — загально відомий, всіма люблений і шанований, колишній член УВО та ОУН, учасник боїв за волю Карпатської України, чільний футболіст команди „Україна“ у Львові та команди „Русь“ в Ужгороді, піонер українського поселення в горах Кетскіл, Нью Йорк.
ПАНАХИДИ будуть відправлені в похоронному зведенні „Астон Фюнерал“ в Гантері: в четвер, 18-го серпня, о год. 7-й вечора; в п'ятницю, 19-го серпня, о год. 7-й вечора.
ПОХОРОН відбудеться в суботу, 20-го серпня 1977 р., о год. 10-й ранку з церкв св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й., на кладовищі в „Елькя Парк“.

В глибокому смутку:
дружина - ОЛЬГА
діти:
ЛЮБА І ЛЕВКО КОЗАКИ
КСЕНІЯ І ПЕТРО ГЛЯСС
АНДРІЙ І ТАМАРА КОБЗЯРІ
ЮРКО
ПЕТРУСЬ
сестри:
ОЛЬГА ЧЕРНИК та
ІРИНА ЗАЛЕСЬКА з Родинами
внуки:
ЛІЯНА з чоловіком ЮРИСМ
МАРТА з чоловіком АНДРИСМ
ОЛЯ, ДАНКО, ЖЕНЯ І ЛІДА
правнук — МАРКО-ВОЛОДИМИР
Ближча і дальша Родина на еміграції і в Україні

UKRAINIANS IN PENNSYLVANIA

A CONTRIBUTION TO THE GROWTH OF THE COMMONWEALTH

Price: \$6.00 (hardbound), \$4.00 (softbound)
Postage and handling \$0.75
New Jersey residents add 5% sale tax.

SVOBODA BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Комітет Оборони України

при
ОБ'ЄДНАНОМУ КОМІТЕТІ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЬЮ ЙОРКУ
запрошує все Українське Громадянство на

ЗУСТРІЧ

з конгресменом
ЕДВАРДОМ І. КАЧОМ

демократичним кандидатом на посади
міста Нью Йорку
яка відбудеться

у вівторок, 23 серпня 1977 р., о год. 8-й веч.
в залі Організації Українського
Визвольного Фронту
при 136 — 2-га Авеню в НЬЮ ЙОРКУ.

9-ий ЛЕМКІВСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

ВІДБУДЕТЬСЯ

в СУБОТУ І НЕДІЛЮ — 20-21 СЕРПНЯ 1977 Р.
в ЛЕМКО РЕСОРТІ — МОНРО, Н. Й.

в мистецькій програмі візьмуть участь
• Лемківські гуртки танців, пісень, балаласні оркестри.
Виступлять також:
• Лемківські митці з Львова: ОЛЬГА ГАВРИШ, І ЛЮДМИЛА ЯНИЦЬКА, солістки хору „Лемковина“ в Рудні.

В НЕДІЛЮ, о 10 годині рано СЛУЖБА БОЖА
Концертна програма почнеться о 2-й годині пополудні
в обидвох днях

Крайова Управа Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії
Української Національної Армії в ЗСА
повіділяє Членів Братства — всіх Побратимів, що

15-ий КРАЙОВИЙ ДЕЛЕГАТСЬКИЙ З'ЇЗД БРАТСТВА

відбудеться

в днях 3-4 вересня 1977 р., на оселі Українського Робітничого
Союзу „Верховина“ в Глен Спей, Н. Й.
ІЗ НАСТУПНОЮ ПРОГРАМОЮ:

Субота, 3-го вересня 1977 р.
Год. 9:00 - 11:00 ранку — Реєстрація Делегатів та Учасників З'їзду.
Год. 11:30 ранку — Початок ділових нарад.
Субота вечором — ЗАБАВА при звуках оркестри Н. Гіріка, співає І. Раковський.

Неділя, 4-го вересня 1977 р.
Година 10:00 ранку — Спільна участь у Службі Божій.
Год. 4:00 по пол. — КОНЦЕРТ при участі хору „ВЕРХОВИНКИ“, Танцювального Ансамблю та Мистців-Дивізійників.
• Господарем 15-го Крайового Делегатського З'їзду є Станція Братства в Нью Йорку.
• В справі приміщень, просимо звертатися до оселі „Верховина“, тел.: (916) 856-1323.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРАФІЯ ЦЕРКВИ
СВ. ПОВРОВО, 83 ВАШІНГТОН Ав. в КЛІФТОНІ

ВЛАШТУВУЄ НА ВЛАСНІЙ ПЛОЩІ (при церкві)
21 СЕРПНЯ Ц. Р.

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В програмі: виступ гумориста, власної оркестри,
відбудеться забава та інші несподіванки.
Буде смачний буфет та гаряча закуска в заряді сестрицтва.
Запрошуються всіх парафіян і не парафіян, особливо
молодь на цю цікаву оказію.

Парафіяльний Уряд Настоятель

Українське Лікарське Товариство Північної
Америки — Головна Управа
повіділяє, що
в днях від 29 серпня до 1 вересня 1977 р.
відбудеться
на Союзівці в Кергонксоні, Н. Й.
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
Українського Лікарського
Товариства

- Реєстраційна оплата 50.00 дол. 12 годин кредитів другої категорії.
- Реєстрація в неділю, 28 серпня від год. 7-ої веч. і в понеділок від год. 8-ої рано.

Понеділок, 29 серпня 1977 р.
9:00 рано — Відкриття.
9:00 - 10:20 — Відділ Родинної Практики, Панель — Недуга Годжкінса.
10:30 - 11:15 — Хірургічні ускладнення через вживання паперового устаткування.
11:20 - 12:10 — Гіпотирозидизм в педіатрії.

Вівторок, 30-го серпня 1977 р.
9:00 - 10:20 — Відділ Психіатрії, Панель — Депресія.
10:30 - 11:15 — Офтальмоскопія.
11:20 - 12:10 — Септичний шок.

Середа, 31-го серпня 1977 р.
9:00 - 10:20 — Відділ Ортопедії, Панель — Спортові травми.
10:30 - 11:15 — Шкідливі недуги вуха, носа і горла.
11:20 - 12:10 — Компресивний синдром зап'ястка.

Четвер, 1-го вересня 1977 р.
9:00 - 10:00 — Відділ Хірургії, Еволюція в лікуванні пептичної виразки.
10:00 - 10:45 — Гіпноза в медицині.
11:00 - 12:00 — Зловживання психіатрії в СССР для політичних цілей.
12:00 — Закриття.

Округи УНСоюзу Стейту Нью Джерзі
НЬЮАРК, ДЖЕРЗІ СІТІ, ПАССЕНІК
І ПЕРТ АМБОН

— влаштовують —
в неділю, 28-го серпня 1977 року
година 12-та дня

в Українському Селі, Бавид Брун, Н. Дж.

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УНСОЮЗУ

Програма дня: ТАНЦЮВАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ СУМА з ДЖЕРЗІ СІТІ,
НАЦІОНАЛЬНІ ТАНЦІ СУМА з КАРТЕРЕТ І ДУТА ОРКЕСТРА
ЄВАНГЕЛЬСЬКОЇ ЦЕРКВИ з ЮНЬОН. ВИГТАША ТА РІЗНІ
РОЗВАГОВІ НЕСПОДІВАНКИ ДЛЯ МОЛОДІ.

• ЗАБАВА при звуках оркестри „ВИШИВКИ“ — В. ХОМУТ •

ДО УЧАСТІ ЗАПРОШУЄТЬСЯ
ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО
ТА ЧЛЕНІВ СОЮЗОВЦІВ
УСІХ ДОВКОЛИШНІХ МІСЦЕВОСТЕЙ
СТЕЙТІВ НЬО ДЖЕРЗІ, НЬО ЙОРКУ
І ПЕНСІЛЬВЕНІ.

Небували гості в Чикаго

Чикаго (М.П.). — Більше десяти років існування Світового Конгресу Вільних Українців, українське громадянство метрополітального Чикаго мало змогу відвідати в себе 21-го і 22-го травня члени Президії СКВУ: о. д. р. Василя Кушніра — президента, Миколу Плав'юка — першого заступника президента і проф. Ю. Шимка — генерального секретаря.

Зустріч ця відбулася в залі катедрального храму св. Володимира, її відкрив голова місцевого Відділу УККА ред. М. Панасюк, представляючи присутнім першим говорив М. Плав'юк реферуючи про роботу СКВУ; проф. Ю. Шимко реферував про плани роботи до кінця календарної (листопад 1978 р.) цієї президентської Президії СКВУ о. д. р. В. Кушнір реферував про основні й основні завдання цього найвищого українського громадського тіла. В запитках і відповідях гостей, присутні мали змогу побачити пов-

ний образ праці і планування цієї всеукраїнської громадської централі. Цікава й плодотворна дискусія продовжувалася до пізньої години.

У неділю відправлено окремі молебні в українських церквах, а під керівництвом були проведені збори на потреби СКВУ. О год. 12:30 місцевий Відділ УККА влаштував в домі СУМА, за обідом, зустріч представників організацій, товариств і установ Чикаго з гостями. Ширі й одверта розмова думок причинилася до корисної зустрічі.

Приїзд гостей до нашого міста показав, що безпосередніх зустрічей не можна нічим заступити.

Різне

ACCORDION & BASSETTI INSTRUCTION
By Experienced Musician.
Beginners - Advanced, Children - Adults.
All types of music taught.
Call evenings (212) 776-9678

Федеральна Кредитова Кооператива „САМОПОМІЧ" в НЬЮ ЙОРКУ

повідомляє:

- Гіпотечні позички (мортгеджі) на одно до чотири родинні доми:
 - сплати розкладаємо на 20 до 25 літ;
 - 12 літ на інші будинки.
- Користайтеся з наших вигідних умовин.
- Набувайте власні доми, замість платити високі чинші.

- Також позички на будову і удішення домів — на довгострокові сплати.

- По ближчій інформації телефонуйте в години урядування: 10-3:00 кожного дня (крім неділі і понеділка), в п'ятницю, також 5-8 веч.

Тел.: (212) 473-7310

В СРСР ЗАКОННІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-01)

практиці. В минулому сторіччі у Франції багато гомону зробила справа Дрейфуса, в Росії — справа Бейліса; на Лайпцігському процесі в нацистській Німеччині намагалися засудити болгарського комуніста Дімітрова, але нацистська Теміда виправдала його через брак доказів. Теміда радянська — менше не виправдала. Скільки ж не виправдала до неї — Верховного Суду СРСР і прокуратури — з проханням виправити судовий дефект — все марно. Дорядники глуха і німа... (два рядки, яких не можна відчитати) ...усіх тих, хто не так думає і говорить. Всупереч здоровому глуздові і вини Кримінального кодексу, суд звинувачував у „зраді батьківщини", не кажучи вже про те, що своїм іншезданням, виложемим у статтю 56. Діскусійним залишається питання чи взагалі я міг зрадити батьківщину, коли я народився і в дитинстві жив в Польщі.

Польща була мого батьківщиною до 1939 року, коли прийшли совіти і проголосили, що мого батьківщиною є СРСР. В 1941 році прийшли німці і до 1944 року мого батьківщиною була гітлерівська Німеччина, а в 1944 році совіти ще раз зробили мого батьківщиною СРСР. Ясно, що при наявності стількох „батьківщин", важко шукати за почуттям любові і прихильності до будь-якої з них. Після суду в дію вступила радянська... (нечітко) система, найбільш жорстока і нелюдяна в світі.

Перебуваючи у Владиславській тюрмі, я знав усіх можливих тортур „виховного характеру" і був доведений до цілковитого фізичного виснаження, — там навіть не було необхідного для нормального функціонування людського організму — харчів, повітря, світла. Все це мало для мене далекоїдучі наслідки. За 10 років неволі я не тільки втратив найкращі роки життя, але й сили, здоров'я. Натомість придбав гіпертонію, хвороби серцевих судин, ревматизм. Це не є крилаті твердження, а незаперечні, доведені медичні факти. Доказом цього — доля моїх товаришів по справі. Одного з них, Михайла Дяка, тюрма і табори загнали передчасно в могилу — він помер на 40-му році життя. Другий — Зиновій Красівський, внаслідок тортур і знущань, опинився в психіатричній лікарні, там дістав інфаркт і знаходиться у безнадійному стані. На черзі — я.

Сьогодні я — збірник найрізноманітніших хвороб: руїна, живий експонат

БАКАЦІЇ

ADIRONDACK PARK MOTEL AND HOUSEKEEPING COTTAGES

P.O. Box 81

Bolton Landing, N.Y. 12814

Хто любить красу гір Адірондак, ловити рибу чи плавати в чудовому озері Lake George або у великому басейні — це все знайдете

в УКРАЇНСЬКОМУ ВІДПОЧИНКОВОМУ РЕСОРТІ АНТОНЯКІВ, тел. (518) 644-9800

мук і страждань за своє іншездання. І цієї кошмарній неволі не видно кінця. Я, зі своїм підірваним здоров'ям не доживу до звільнення. Моя смерть — питання часу. Я не побачу ні рідної землі, ні справжньої батьківщини України, ні родини, ні друзів, ні знайомих, яких я не бачив вже 10 років мого неволі. Страченого не повернути, але не можу заспокоїтися, постійно усвідомлюючи незаконність вироку, несправедливість суду, те що 10 років спокують неіснуючу провинку. Мені не дає спокою думка, що законність і правопорядок потоптані, що мої людські права порушені найбільш нелюдним способом, що на цьому світі немає жадної правди.

Тому я звертаюся з цим проханням та закликком і надіюсь, що мій голос почувують, що він не залишиться голосом вопіючого в пустині, що високоавторитетні юристи скажуть своє слово на захист незаконно репресованого радянського політ'язня.

1977

Дмитро Квечко

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ

УНСОЮЗУ!

Кураторія Фонду для видання літературної спадщини Богдана Кравцевої

ПРИЙМАЄ ПЕРЕДПЛАТУ І ПОЖЕРТВУ НА ВИДАННЯ ТРЬОХ ТОМІВ поетичної і літературної спадщини

БОГДАНА КРАВЦЕВА

ПЕРШИЙ ТОМ — повна збірка поетичної творчості — вже зданий до друку.
ДРУГИЙ ТОМ — наукові й літературознавчі праці — буде готовий наприкінці цього року.
ТРЕТІЙ ТОМ — переклади поезій, вже зредатований і буде виданий до друку в 1978 році.

Ціна	У передплаті - друком
За всі ТРИ ТОМИ	\$25.00 \$35.00
За поодинокі ТОМИ:	
I ТОМ (Поезії)	\$12.00 \$15.00
II ТОМ (Наукові і літературознавчі праці)	\$12.00 \$15.00
III ТОМ (Переклади поезій)	\$ 6.00 \$10.00

Замовляю:	Після появи
Всі три ТОМИ	\$25.00
I ТОМ	\$12.00
II ТОМ	\$12.00
III ТОМ	\$ 6.00

МОЯ ПОЖЕРТВА НА ВИДАННЯ ТВОРІВ \$.....
Залучую чеком суму \$.....
Ім'я і прізвище.....
Адреса:.....

Чек виставляти на: B. KRAWCIW PUBLISHING FUND
Замовлення, передплату і пожертви висилати:
B. KRAWCIW PUBLISHING FUND
c/o Uiana M. Diachuk
Ukr. Natl. Assn. Inc.
30 Montgomery Street, 3rd Floor
Jersey City, N.J. 07302

Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЙ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУК, НЬЮ ДЖЕРЗІ.

Granite • Marble • Bronze

ТАРЗАН, Ч. 7803. Тарзан поспішає на допомогу

Ну, молодята, готові до фінального сцену?

Сказати правду, то ні, Мек... Я дістаю гусячу шкіру тільки на саму задку про отруту гадюку...

Чомусь не можу позбутися почування, що І.Б. Помпус, де б він тепер не

перебував, таки добився свого! Рятуйте!!! Ой! Це голос Помпуса!

НАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЬЮ ЙОРКУ

влаштує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ТЕНІСОВІ ТА ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

присвячені 25-річчю Оселі УНС СОЮЗІВКИ

в днях 2, 3, 4 та 5-го вересня 1977 року

на кортах „СОЮЗІВКИ" ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першості

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1977 І ЗА ЧАШІ

УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ" „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" І п-ні М. ЛУШНИК

в поодинокій грі:

ЖІНОК - ЧОЛОВІКІВ - МОЛ. - СЕНЬОРИВ (35-44) - СЕНЬОРИВ (45 і 55 р.) ЮНАЧОК - ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по \$ 5.00 прийматиме:

Mr. BONDAN RAK
43-21 49th Street
Long Island City, N. Y. 11104

до 27-го серпня 1977 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не прийматиметься, бо зголошення відбуваються на засіданні Комісії напередодні змагань.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ЯТНИЦЯ, 2 вересня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагання, які мусять змагатися в цій рунді одержать окреме повідомлення від проводу турніру до середи, 1-го вересня.

СУБОТА, 3 вересня — год. 8:30 рано на Союзівці: 1-ша рунда юначок (всі групи), сеньорів (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Нью Йорк: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Нью Йорк: турнір переможців. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньорів (55 р.)

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Р. Ракоцій ст.

Змагання групи чоловіків, вишесовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть прибути в цей день, як рівножті, що відпадуть в елімінаціях, можуть змагатися в групі переможців.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагання можуть голоситися тільки до одної конкуренції, яку назначать точно на реєстраційний лист-ку.

У змаганнях можуть брати участь змагальники (-ки), яких Т-ва є членами УНСАК.

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ ПРОСИМО ВИТЯГ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ \$5.00. (Зголошення без вписового не прийматиметься)

1. Ім'я і прізвище:
2. Адреса (по-англійськи):
3. Телефон:
4. Дата народження:
5. Конкуренція та група в якій змагаю хоче брати участь:
6. Клубова приналежність:

Чек виставляти на: KLA, American Ukrainian Sports Club.

на басейні „СОЮЗІВКИ"

СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ 1977

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружньому токуванні та за медалі і нагороди УНСОЮЗУ

у слідуючих конкуренціях:

Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м довільним і 50 м грудним
100 м змішаним

Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
4 x 50 м гірці — довільним
4 x 50 м гірці — змішаним

Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним
4 x 25 м гірці довільним

Провідник змагань: ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ

Зголошення до змагань прийматиметься в суботу, 3-го вересня від год. 9:30 рано над басейном Союзівки.

Початок змагань — субота, 3-го вересня 1977 р. 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.

Вписове \$1.00 від особи.

Змагальники (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гірці).